

ASOCIACE ZOO A AKVÁRIÍ

(Organizace sdružující zoologické zahrady)

WAZA

World Association of Zoos and Aquariums

Světová asociace zoologických zahrad a akvárií

WAZA je mezinárodní organizací, která sdružuje zoologické zahrady a akvária po celém světě. Jejím cílem je podporovat spolupráci mezi zoo a akvárii v oblasti ochrany, podmínek a chovu zvířat v jejich péči, podporovat a koordinovat spolupráci mezi národními a regionálními sdruženími a jejich složkami, podporovat environmentální výchovu, ochranu volně žijících zvířat a environmentální výzkum, reprezentovat zoo a akvária v jiných mezinárodních organizacích nebo seskupeních, podporovat spolupráci s jinými ochránářskými organizacemi, šířit a využívat co nejvyšší úroveň v oblasti chovu a podmínek zvířat. Dále vydává mezinárodní plemenné knihy pro ohrožené druhy živočichů a koordinuje chovné programy.

Vznikla v roce 1946 jako Mezinárodní unie ředitelů zoologických zahrad (IUDZG), která byla v roce 2000 přejmenována na Světovou asociaci zoo a akvárií (WAZA) se sídlem ve městě Gland (Švýcarsko). V současné době sdružuje přes 280 zoo a akvárií jako institucionálních členů a je členskou organizací Světový svazu ochrany přírody (IUCN).

Nejvyšším orgánem WAZA je **výroční konference**, které se mohou účastnit všichni členové, ale pouze někteří členové mohou hlasovat a rozhodovat o činnosti WAZA.

Výstupy Světové asociace jsou **Conservation Strategies**, naposledy aktualizované v roce 2015 pod názvem *Committing to Conservation: The World Zoo and Aquarium Conservation Strategy*, dále **Code of Ethics and Animal Welfare** a doporučení pro **Zoo and Aquariums Design**.

EAZA

European Association of Zoos and Aquariums

Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií

EAZA byla založena v roce 1992 a v současné době sdružuje několik set členů z řad evropských zoologických zahrad, akvárií a dalších organizací. Podporuje mezinárodní spolupráci a vzdělávání v oblasti ochrany volně žijících živočichů a řídí spolupráci mezi zoo a akvárii v Evropě, realizuje evropské záchovné programy (European Endangered Species Programmes). Jednotlivé programy EEP jsou vždy schvalovány Evropskou asociací zoologických zahrad. Každý živočišný druh zařazený do EEP má svého koordinátora a svoji plemennou knihu. Koordinátor vede přesné záznamy o každém jedinci daného druhu v rámci EAZA, řídí přesuny zvířat za účelem vytvoření ideálních chovných párů či skupin a vše směřuje k zachování a rozmnožení kriticky ohrožených druhů zvířat. Vypracovává **EAZA Code of Ethics, strategické plány** na záchranu volně žijících živočichů a **EAZA standardy** a doporučení pro jejich chov v zajetí.

EARAZA

Euroasian Regional Association of Zoos and Aquaria

Euroasijská asociace zoologických zahrad a akvárií

EARAZA sdružuje zoologické zahrady, akvária a další z východní, střední Evropy, Ruska a Střední Asie. Jejím cílem je zlepšit koordinaci a rozvoj vztahů při ochraně a chovu zvířat mezi jednotlivými zoo. Každoročně pořádá výroční konferenci a kurzy, odborné výměny zkušeností, vědecké konference a školení pro veterináře, zaměstnance vědeckých a vzdělávacích oddělení i další odborné pracovníky zoologických zahrad. Realizuje chovné programy na podporu chovu některých druhů zvířat.

IUCN

World Conservation Union

Světový svaz ochrany přírody

IUCN byla založena v roce 1948 a je jednou z nejsilnějších a nejvýznamnějších mezinárodních organizací zabývajících se ochranou přírody a přírodních zdrojů v globálním měřítku. Hlavními zájmovými okruhy jsou biodiverzita, klimatická změna, udržitelná energie, lidský blahobyt a zelená ekonomika. Organizuje spolupráci pro udržení rozmanitosti a integrity životního prostředí, podporuje výzkum a vzdělávání v ochraně volně žijících zvířat a přírody a monitoruje stav světové fauny, které zaznamenává do červené knihy ohrožené fauny a flory světa (IUCN Red List). IUCN má právo vyjadřovat se k jakýmkoli otázkám týkajícím se ochrany přírody a biodiverzity členských států.

Dnes má členské organizace ve více než 161 zemích světa. Členem IUCN je 217 států a 1066 mezinárodních organizací. IUCN sdružuje kolem 16 000 odborníků a vědců z celého světa. Mezi velmi známé výstupy činnosti IUCN patří např. červené knihy ohrožené fauny a flory světa (IUCN Red List). IUCN má právo vyjadřovat se k jakýmkoli otázkám týkajícím se ochrany přírody a biodiverzity členských států.

UCSZOO

Unie českých a slovenských zoo

UCSZOO byla založena v roce 1990 v Bratislavě a sdružuje 15 českých a 4 slovenské ZOO (Bojnice, Bratislava, Brno, Děčín, Dvůr Králové, Hodonín, ZOOpark Chomutov, Jihlava, Košice, Liberec, Hluboká nad Vltavou, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Praha, Spišská Nová Ves, Ústí nad Labem, Vyškov a Zlín). Cílem je prosazování společných zájmů zoo, spolupráce na poli ochrany přírody i zastupování v jednání se státní správou a dalšími institucemi. Odborné komise vypracovávají doporučení pro řízení činnosti a spolupracují s komisemi EAZA. Vydává **Ročenku Unie českých a slovenských zoologických zahrad**, která zachycuje změny stavů zvířat chovaných v zoologických zahradách České republiky od 1. ledna do 31. prosince příslušného kalendářního roku.

Zdroje:

P. A. Rees. An Introduction to ZOO Biology and Management. Wiley-Blackwell. 2011.
ISBN 978-1-4051-9350-4

WAZA

<http://www.waza.org/en/site/home>

EAZA

<http://www.eaza.net/>

IUCN

<https://www.iucn.org/>

IUCN Red List

<http://www.iucnredlist.org/>

Ministerstvo životního prostředí

http://www.mzp.cz/cz/svetovy_svaz_ochrany_prirody

UCSZOO

<http://www.zoo.cz/>